

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

МОНІТОРИНГОВИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ В КРИМУ

ЛИПЕНЬ 2020 РОКУ

Моніторинговий огляд підготовлено
Кримською правозахисною групою
на підставі матеріалів,
зібраних у липні 2020 року

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з щомісячними моніторинговими оглядами
Кримської правозахисної групи

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з тематичними оглядами та статтями Крим-
ської правозахисної групи

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	2
2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА.....	3
Право на свободу та особисту недоторканність.....	3
Обшуки та затримання.....	3
Політично умотивоване кримінальне переслідування	4
«Справа 3 травня»	4
«Справа кримських мусульман».....	4
«Справа українських диверсантів»	6
Переслідування за звинуваченням у участі.....	6
у батальйоні імені Н. Челебіджіхана	
Переслідування «Свідків Єгови».....	7
Умови утримання в місцях несвободи.....	7
Свобода думки, совісті та релігії	8
Свобода зібрань та об'єднань.....	8
Свобода пересування	9
3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА	10
Конвенція (IV) про захист цивільного населення під час війни	10
Призов осіб, котрі мешкають на окупованій території, до збройних сил	10
держави, що окупує, а також пропаганда служби у збройних силах	

1. ВСТУП

Кримська правозахисна група (КПГ) — організація кримських правозахисників і журналістів, метою якої є сприяння дотриманню і захисту прав людини в Криму шляхом формування пильної уваги до проблем прав людини і міжнародного гуманітарного права на території Кримського півострова, а також пошуку і відпрацювання механізмів для захисту прав людини в Криму.

Діяльність **КПГ** керована, передусім, нормами основних документів у сфері прав людини, а саме: Загальною декларацією прав людини, Гельсінським Заключним Актом, Конвенцією про захист прав людини і ключових свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права тощо.

Основні завдання **КПГ**:

- 1) збір і аналіз інформації щодо ситуації з дотриманням прав людини в Криму;
- 2) широке інформування органів влади, міжнародних організацій, міжурядових структур, неурядових організацій, засобів масової інформації та інших цільових груп шляхом публікації і поширення аналітичних та інформаційних матеріалів про ситуацію з правами людини в Криму;
- 3) сприяння захисту прав людини і дотримання норм міжнародного права в Криму;
- 4) підготовка рекомендацій для органів влади та міжнародних структур в сфері прав людини;
- 5) забезпечення наявності «теми прав людини в Криму» в інформаційному просторі.

При підготовці та розповсюдженні інформації **КПГ** керується принципами об'єктивності, достовірності та своєчасності.

2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ

ОБШУКИ ТА ЗАТРИМАННЯ

7 липня в Криму сталися масові обшуки й затримання мусульман. За інформацією родичів¹, обшуки почалися о 4:00 за адресами 8 будинків — у **Еміля Зіядінова, Ісмєта Ібрагімова, Ділявера Мемєтова, Вадима Бектемірова, Аліма Суфьянова, Сейрана Хайредінова, Зекірі Муратова й Олександра Сизикова**. Обшуки відбувалися з брутальними порушеннями прав і процесуальних норм.

Адвокат І. Веліляєв повідомив, що співробітники ФСБ РФ не пустили в будинок Еміля Зіядінова під час проведення обшуку². За заявою дружини Зіядінова, у неї та Еміля Зіядінова забрали мобільні телефони й заборонили телефонувати адвокатам. Співробітники ФСБ РФ не ознайомили під час обшуку з правами й не надали дружині протокол обшуку й постанову «суду» про проведення обшуку³.

Дружина Сейрана Хайредінова повідомила, що перед початком обшуку співробітники ФСБ РФ «загнали» присутніх членів родини в одну кімнату, а в домі пересувалися без супроводу власників житла⁴.

Під час обшуку у Вадима Бектемірова співробітники ФСБ РФ заявили, що мешканці будинку не мають права на дзвінки, зокрема й дзвінки адвокатів, й вилучили мобільні телефони до завершення обшуку. Про це повідомила дружина Вадима Бектемірова⁵.

Адвокат Л. Геменджі повідомила, що вона прибула до будинку Ісмєта Ібрагімова о 5:00, але співробітники ФСБ РФ відмовилися її пропустити на місце проведення обшуку її клієнтів⁶.

Після обшуків були затримані шестеро осіб (*докладніше в розділі «Справа кримських мусульман»*).

30 липня співробітники ФСБ РФ повідомили про затримання в Севастополі «російського військового», який буцімто передавав дані до Головного управління розвідки Міністерства оборони України. ФСБ повідомила, що «Севастопольський гарнізонний військовий суд» обрав затриманому запобіжний захід у формі утримання під вартою⁷. Прес-служба ФСБ РФ не повідомила даних затриманого, а сайт «Севастопольського гарнізонного військового суду» не опублікував інформацію про проведення слухання щодо обрання запобіжного заходу.

¹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1171549789879142>

² <https://www.facebook.com/watch/?v=310451630078511>

³ <https://www.facebook.com/watch/?v=2621344231451178>

⁴ <https://www.facebook.com/watch/?v=317736555907058>

⁵ <https://www.facebook.com/watch/?v=914941502314219>

⁶ <https://www.facebook.com/watch/?v=293575305166760>

⁷ <https://www.facebook.com/crimeahrg/videos/989599301505478/>

ПОЛІТИЧНО УМОТИВОВАНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Станом на кінець липня **104 особи** перебувають у місцях несвободи в рамках політично умотивованого чи релігійного кримінального переслідування. Повний список опублікований на сайті КПГ.⁸

«СПРАВА 3 ТРАВНЯ»

«Справу 3 травня» влада РФ порушила щодо мешканців Криму, котрі 3 травня 2014 року вийшли на мирну акцію до адміністративного кордону між Кримом і Херсонською областю з вимогою пропустити на півострів лідера кримськотатарського народу Мустафу Джемілева. В рамках цієї справи в 2014–2015 роках ухвалено понад 150 адміністративних постанов про штрафи за участь у «несанкціонованому масовому заході» і 4 вироки в кримінальній справі за ст. 318 КК РФ (*Застосування насильства щодо представника влади*).

23 липня в «Армянському міському суді» відбулося перше судове слухання справи по суті щодо **Мустафи Джемілева**, де «прокуратура» зачитала висновок обвинувачення. Одне зі звинувачень у цій справі — незаконний перетин кордону РФ⁹.

«СПРАВА КРИМСЬКИХ МУСУЛЬМАН»

Фігурантів цієї справи звинувачують у причетності до ісламських організацій або в пропаганді діяльності організацій, які в РФ визнані терористичними або екстремістськими, але не є такими за законодавством України.

У липні загальна кількість мешканців Криму, позбавлених волі у «справі кримських мусульман», збільшилася до **71 особи**, ще **5 осіб** обмежені у волі — **3** знаходяться під наглядом і не в змозі залишити окуповану територію, **2** — під домашнім арештом.

7 липня після масових обшуків співробітники ФСБ затримали 6 осіб¹⁰: **Еміль Зіядінов, Ісмет Ібрагімов, Вадим Бектеміров, Алім Суфьянов, Сейран Хайредінов й Олександр Сизиков**. Також обшук відбувався у **Ділявера Меметова**, проте він був відсутній на момент обшуку та його не спромоглися затримати.

7 липня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Ольга Кузнецова в рамках цієї ж справи ухвалила обрати Олександрю Сизикову запобіжний захід у формі домашнього арешту до 2 вересня 2020 року, врахувавши те, що він — інвалід 1-ї групи по зору¹¹. 8 і 9 липня іншим шістьом затриманим «Київський районний суд Сімферополя» обрав запобіжний захід у формі утримання під вартою до 2 вересня 2020 року. Олександра Сизикова, Вадима Бектемірова, Еміля Зіядінова, Ісмента Ібрагімова й Ділявера Меметова ФСБ РФ підозрює «в організації осередків «Хізб ут-Тахрір» за ч. 1 ст. 205.5 КК РФ (*Організація діяльності терористичної організації*), Зекірю Муратова, Аліма Суфьянова й Сейрана Хайредінова — «в участі в цих осередках» за ч. 2 ст. 205.5 КК РФ (*Членство в терористичній*

⁸ https://crimeahrg.org/wp-content/uploads/2020/08/lisheyniya-svobody-iyul_2020.pdf

⁹ <https://www.facebook.com/nikolay.polofov/posts/3242222555843118>

¹⁰ Детальніше у розділі «Обшуки й затримання»

¹¹ «Кримська солідарність» / Суд в Криму відправив під домашній арешт інваліда першої групи по зору Олександра Сизикова <https://crimean-solidarity.org/news/2020/07/07/sud-v-krymu-otpravil-pod-domashnij-arest-invalida-pervoj-gruppy-po-zreniyu-aleksandra-sizikova-478>

організації)¹². Сайт «Київського районного суду Сімферополя» не оприлюднив інформацію про засідання у справах затриманих мусульман.

21 липня суддя «Верховного суду Республіки Крим» («ВС РК») Анатолій Осоченко залишив чинним рішення про утримання під вартою Зекірі Муратова¹³. 23 липня суддя «ЗС РК» Алла Овчинникова залишила чинним рішення про утримання під вартою Аліма Суфьянова, а суддя «ЗС РК» Анатолій Латинін — про домашній арешт Олександра Сизикова¹⁴. 30 липня суддя «ВС РК» Олексій Последов залишив чинним рішення про утримання під вартою Еміля Зіядінова¹⁵.

7 липня суддя «ВС РК» Анатолій Осоченко залишив чинними рішення про утримання під вартою **Сейтумера Сейтумерова, Османа Сейтумерова й Рустема Сейтмететова**¹⁶ до 9 серпня.

9 липня суддя Апеляційного військового суду (РФ) Дмитро Теплюк залишив чинними рішення про утримання під вартою **Рустема Емірусейнова, Ескандера Абдулганієва й Арсена Абхаїрова**¹⁷ до 14 вересня.

З 13 липня в Третьюму апеляційному суді загальної юрисдикції м. Сочі (РФ) розглядалися апеляційні скарги захисту на утримання під вартою кримських мусульман, затриманих у березні 2019 року. Слухання відбувалися 13¹⁸, 15¹⁹, 16²⁰, 20 й 22²¹, 23²² липня.

Апеляції розглядали судді Герман Александров, Ольга Сіліна, Олена Капоріна, В'ячеслав Слепченко, Олена Удод, Костянтин Сафонов. Адвокати повідомили, що з 13 до 16 липня розглядалися справи **Різи Ізетова, Ремзі Бекирова, Ескандера Сулейманова, Тофіка Абдулгазієва, Джеміля Гафарова, Фархода Базарова, Владлена Абдулкадірова й Яшара Муєдінова**²³, 22 липня — справа **Рустема Шейхалілова**²⁴, 23 липня — справи

¹² «Кримська солідарність» / «Рішення суду було прогнозованим». Затриманих 7 липня кримських татар заарештували на 2 місяці <https://crimean-solidarity.org/news/2020/07/09/reshenie-suda-bylo-prognoziruemy-zaderzhannyx-iyulya-krymskix-tatar-arestovali-na-mesyaca-481>

¹³ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 21.07.2020. Справа 22К-1987/2020 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=21.07.2020

¹⁴ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 23.07.2020. Справи 22К-2029/2020 и 22К-2030/2020 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=23.07.2020

¹⁵ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 30.07.2020. Справи 22К-2128/2020 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=30.07.2020

¹⁶ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 07.07.2020. Справи 22Л-108/2020 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=07.07.2020

¹⁷ Апеляційний військовий суд / Список справ, призначених до слухання на 09.07.2020. Справа 55К-167/2020 https://vap.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=09.07.2020

¹⁸ Третій апеляційний суд загальної юрисдикції / Список справ, призначених до слухання на 13.07.2020. Справа 55К-428/2020 https://3ap.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=13.07.2020

¹⁹ Третій апеляційний суд загальної юрисдикції / Список справ, призначених до слухання на 15.07.2020. Справи 55К-444/2020, 55К-441/2020, 55К-445/2020, 55К-448/2020, https://3ap.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=15.07.2020

²⁰ Третій апеляційний суд загальної юрисдикції / Список справ, призначених до слухання на 16.07.2020. Справи 55К-440/2020, 55К-447/2020, 55К-443/2020, 55К-446/2020, 55К-442/2020, 55К-439/2020 https://3ap.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=16.07.2020

²¹ Третій апеляційний суд загальної юрисдикції / Список справ, призначених до слухання на 20.07.2020. Справи 55К-455/2020, 55К-456/2020 https://3ap.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=20.07.2020

²² Третій апеляційний суд загальної юрисдикції / Список справ, призначених до слухання на 20.07.2020. Справи 55К-464/2020, 55К-466/2020 https://3ap.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=20.07.2020

²³ «Кримська солідарність» / Апеляційний суд залишив в СІЗО вісьмох фігурантів другої сімферопольської справи «Хізб ут-Тахрір» <https://crimean-solidarity.org/news/2020/07/17/apellyacionnyj-sud-ostavil-v-sizo-vosmeryx-figurantov-vtorogo-simferopolskogo-dela-xizb-uttaxrir--491>

²⁴ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1183573595343428>

Рустема Сулейманова²⁵ й **Османа Аріфметова**²⁶. Розглядаючи справу Османа Аріфметова, суддя Ольга Сіліна скасувала постанову першої інстанції про утримання його під вартою, але після цього за власною ініціативою, без клопотань прокурора й слідчого, продовжила йому термін утримання під вартою до 23 серпня²⁷. За іншими справами рішення про утримання під вартою залишилися чинними.

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ»

На кінець липня відомо, що в ув'язненні перебуває щонайменше 15 осіб (**Андрій Захтей, Володимир Дудка, Дмитро Штибліков, Олексій Бессарабов, Гліб Шаблій, Леонід Пархоменко, Геннадій Лімешко, Юнус Машаріпов, Дмитро Долгополов, Анна Сухоносова, Костянтин Давиденко, Іван Яцкін, Галина Довгопола, Денис Кашук, Костянтин Ширінг**), котрих ФСБ РФ під час затримання звинуватила «в підготовці диверсій, зберіганні зброї і / або шпигунстві». Крім цього, Т. Кузьменко перебуває під домашнім арештом. У цих справах зафіксовано незаконні методи ведення слідства й застосування тортур для отримання свідчень зізнання, порушення презумпції невинуватості, поширення ФСБ РФ через російські ЗМІ відео «зізнання».

23 липня суддя Лефортовського районного суду Москви Альбіна Галімова втретє продовжила термін утримання під вартою 65-річній мешканці Севастополя **Галині Довгополій**, затриманій в листопаді 2019 року працівниками ФСБ за підозрою «в державній зраді» (ст. 275 КК РФ передбачає безальтернативне покарання у формі позбавлення волі на термін від 12 до 20 років)²⁸.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЗА ЗВИНУВАЧЕННЯМ У УЧАСТІ У БАТАЛЬЙОНІ ІМЕНІ Н. ЧЕЛЕБІДЖІХАНА

На кінець липня 2020 за звинуваченнямучасті у батальйоні ім. Н. Челебіджіхана позбавлені волі **5 осіб**. Офіційною причиною переслідування обвинувачених в Криму за ч. 2 ст. 208 КК РФ є те, що вони не з'явилися примусово до силових структур РФ і не заявили про свою участь у «кримськотатарському добровільному батальйоні ім. Номана Челебіджіхана». Заявленим слідством доказом діяльності батальйону проти інтересів РФ є інформація зі ЗМІ про те, що метою створення батальйону була деокупація Криму.

20 липня суддя «Чорноморського районного суду» Ірина Єрохіна засудила кримчанина **Нарімана Межмедінова** до 8 років позбавлення волі за ч. 2 ст. 208 КК РФ (участь у незаконному збройному формуванні з цілями, що суперечать інтересам РФ) за участь у батальйоні ім. Н. Челебіджіхана²⁹.

²⁵ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1184481748585946>

²⁶ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1184439228590198>

²⁷ <https://www.facebook.com/alexey.ladin.3/posts/3060152077435490>

²⁸ <https://crimeahrg.org/ru/pozhiluyu-figurantku-dela-ukrainskih-diversantov-i-shpionov-galinu-dovgopoluyu-ostavili-v-sizo/?fbclid=IwAR2ekOXRe3kLJ5HX6cE2i4WxCbtjdM2qVeY7uLyTezVc1okzxPGjcrij4o>

²⁹ КПГ / Кримчанина Нарімана Межмедінова засудили до 8 років колонії за участь у кримськотатарському батальйоні <https://crimeahrg.org/ru/krymchanina-narimana-mezhmedinova-prigovorili-k-8-godam-kolonii-za-uchastie-v-krymskotatarskom-batalone/>

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ «СВІДКІВ ЄГОВИ»

На кінець липня у справах про кримінальне переслідування «Свідків Єгови» в Криму позбавлені волі **2 особи**.

17 липня місцеві ЗМІ повідомили з посиланням на прес-службу ФСБ РФ, що в Сімеїзі співробітники ФСБ вчинили обшук у будинку в чоловіка 1968 року народження, якого «підозрюють у членстві в релігійній організації «Свідки Єгови»³⁰.

УМОВИ УТРИМАННЯ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ

7 липня фігурант «справи кримських мусульман» **Рустем Сейтмететов** повідомив захисникам, що в камері СІЗО №1 Сімферополя, де утримують його і ще 23 особи, лише 20 спальних місць. Через спеку у нього почалися проблеми зі здоров'ям, але адміністрація СІЗО відмовилася видавати йому ліки, що передали родичі³¹.

7 липня фігурант «справи кримських мусульман» **Муслім Алієв** повідомив адвокату, що в СІЗО м. Таганрог (РФ) його утримують у підвальному приміщенні з завареним вікном. Він розповів, що такі умови йому створили після відмови взяти участь в референдумі про поправки до конституції РФ³².

17 липня адвокат Р. Кямілев повідомив, що фігуранта «справи кримських мусульман» **Ескандера Сулейманова** в СІЗО Сімферополя протягом двох місяців утримували в одній камері з особою, котра хворіє на туберкульоз³³.

³⁰ РІА Новини Крим / У Сімеїзі прикордонники виявили осередок секти «Свідків Єгови» <https://crimea.ria.ru/incidents/20200717/1118516780/V-Simeize-pogranichniki-vyavili-yacheyku-sekty-Svideteley-legovy.html>

³¹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1171896313177823>

³² <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1176481606052627>

³³ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/304666087578672>

СВОБОДА ДУМКИ, СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ

6 липня суддя «ЗС РК» Оксана Шидакова залишила чинною постанову про штраф у 30 000 рублів щодо імама **Ділявера Халілова** за проведення п'ятничної молитви. Співробітники МВС РФ звинуватили імама за ч. 2 ст. 20.2 КпАП РФ (*Організація несанкціонованого масового заходу*). «Судді» першої та другої інстанцій в Криму ухвалили притягнути до відповідальності імама за порушення цієї статті, хоча молитва не входить до списку масових заходів, тобто, відсутній і склад правопорушення³⁴. Більш того, адвокат Е. Курбедінов повідомив, що Оксана Шидакова прийшла на засідання з розгляду апеляційної скарги імама Ділявера Халілова із заздальгідь підготовленим рішенням³⁵.

23 липня співробітники Федеральної служби судових приставів РФ вручили архієпископу Кримської єпархії **Православної церкви України (ПЦУ) Клименту** постанову про знесення храму в Євпаторії. Рішення про знищення культової споруди було ухвалено кримським «судом» за буцімто відсутність у відповідача доказів, що підтверджують «законність використання земельної ділянки й будівлі» релігійною громадою ПЦУ в Євпаторії³⁶.

Окрім того, російська влада вимагає від ПЦУ залишити будівлю Кафедрального собору святих рівноапостольних Володимира й Ольги в Сімферополі. У Верховному суді РФ добігає кінця розгляд скарги на рішення про виселення громади ПЦУ з кафедрального собору в Сімферополі.

СВОБОДА ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАНЬ

28 липня стало відомо, що співробітники МВС РФ вручили отаману громадської організації «Кримське козацтво» **Сергію Акімову** застереження про «неприпустимість вчинення правопорушень або антигромадської поведінки». Він переконаний, що це реакція де-факто влади на його повідомлення щодо проведення пікету з метою «припинити політичні та кримінальні переслідування Миколи Платошкіна» — російського політика, котрий перебуває під домашнім арештом.

³⁴ «ЗС РК» / Список справ, призначених до слухання на 06.07.2020. Справа 12-215/2020 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=06.07.2020

³⁵ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1171119769922144>

³⁶ Заява правозахисних організацій з приводу знищення Православної церкви України в Криму <https://crimeahrg.org/uk/zayava-pravozahisnih-organizacij-z-privodu-znishennya-pravoslavnoi-cerkvi-ukraini-u-krimu/>

СВОБОДА ПЕРЕСУВАННЯ

Співробітники прикордонної служби ФСБ РФ у липні стали штрафувати жителів Криму за ч. 1 ст. 18.1 КпАП РФ (*порушення правил перетину кордону РФ*) через спробу перетнути КПВВ з Кримом за паспортом громадянина України. За твердженням ФСБ, український паспорт для в'їзду (виїзду) на півострів є недійсним для тих, хто мешкає в Криму³⁷. Для перетину КПВВ російські прикордонники вимагають від мешканців Криму пред'являти виключно паспорт громадянина РФ, виданий в Криму в порушення міжнародних норм. Таким чином, дії прикордонників продовжують політику російської влади щодо нав'язування громадянства РФ мешканцям Криму.

Окрім цього, співробітники прикордонної служби ФСБ РФ тепер вручають мешканцям Криму повідомлення про те, що вони в змозі лише один раз покинути півострів і повернутися назад (раніше повідомлення про це було усним). За умов спроби повторно виїхати з Криму їм буде відмовлено у виїзді до завершення «карантинних» обмежень. Обмеження у формі одноразового виїзду влади РФ формально пояснюють боротьбою з поширенням COVID-19 в Криму³⁸. Втім водночас до Криму щодня прибувають десятки літаків з Москви, яка є найбільш інфікованим регіоном РФ, де число активних хворих COVID-19 у кілька разів перевищує загальну кількість таких недужих у всій Україні.

³⁷ КПГ / Прикордонники РФ почали штрафувати кримчан за спробу перетнути адмінкордон з Кримом з української паспортом <https://crimeahrg.org/ru/pogranichniki-rf-nachali-shtrafovat-krymchan-za-popytku-peresech-admingraniczu-s-krymom-po-ukrainskomu-pasportu/>

³⁸ КПГ / Ольга Скрипник: Основна проблема зараз — це одноразовий виїзд через російські КПВВ <https://crimeahrg.org/ru/olga-skrupnik-osnovnaya-problema-sejchas-eto-odnorazovij-vyezd-cherez-rossijskie-kpvy>

3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

КОНВЕНЦІЯ (IV) ПРО ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПРИЗОВ ОСІБ, КОТРИ МЕШКАЮТЬ НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ, ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ ДЕРЖАВИ, ЩО ОКУПУЄ, А ТАКОЖ ПРОПАГАНДА СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

КПГ в липні зафіксувала **8** нових кримінальних справ щодо мешканців Криму за ст. 328 КК РФ (Ухиляння від служби в Збройних силах РФ) і **9** нових вироків, ухвалених за цією статтею, з них 4 — у «Ленінському районному суді Севастополя» («суддя» Анатолій Василенко³⁹), 3 — в «Центральному районному суді Сімферополя» («судді» Сергій Деменок і Віктор Можелянській⁴⁰), 1 — у «Нижньогірському районному суді» («суддя» Катерина Солодовник⁴¹) і 1 — у «Первомайському районному суді» («суддя» Анна Климова⁴²). Усього на кінець липня КПГ зафіксувала **125** кримінальних справ за ухиляння від служби в ЗС РФ, що передані на розгляд до «судів» Криму. За **113** з них уже ухвалено вирoki, ще **12** перебувають на стадії розгляду.

НАД ОГЛЯДОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Ольга Скрипник, координаторка Кримської правозахисної групи;

Олександр Сєдов, аналітик Кримської правозахисної групи.

³⁹ «Ленінський районний суд Севастополя» / Список справ, призначених до слухання на 02.07.2020. Справа 1-233/2020 https://leninskiy--sev.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=02.07.2020; Список справ, призначених до слухання на 03.07.2020. Справа 1-236/2020 https://leninskiy--sev.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=03.07.2020; Список справ, призначених до слухання на 08.07.2020. Справа 1-221/2020 https://leninskiy--sev.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=08.07.2020; Список справ, призначених до слухання на 09.07.2020. Справа 1-242/2020 https://leninskiy--sev.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=09.07.2020

⁴⁰ «Центральний районний суд Сімферополя» / Список справ, призначених до слухання на 30.06.2020. Справи 1-184/2020 и 1-185/2020 http://centr-simph.krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=30.06.2020; Список справ, призначених до слухання на 03.07.2020. Справа 1-192/2020 http://centr-simph.krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=03.06.2020

⁴¹ «Нижньогірський районний суд» / Список справ, призначених до слухання на 29.06.2020. Справа 1-49/2020 https://nizhnegorskiy--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=29.06.2020

⁴² «Первомайський районний суд» / Список справ, призначених до слухання на 29.06.2020. Справа 1-59/2020 https://pervomaikiy--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=29.06.2020